

Készítsünk időjárás-jelentést!
Ismerkedés a meteorológiával és azzal, ahogyan a mindennapokban használhatjuk

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

2. évfolyam

Programcsomag: Én és a világ

A modul szerzője: Nahalka István

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	7-8 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az időjárás-jelentések lényegi információinak megértése, az információk alkalmazása a hétköznapi életben (elsősorban megfelelő öltözködés), a levegő természetével kapcsolatos tudás, az élő fogalmának formálása
A modul témái, tartalma	Témák: Természet- és társadalom-földrajzi környezetünk, lakóhelyünk: időjárás, éghajlat, évszakok Tartalom: A levegő természetének megértése, a szövegértés segítése ismeretszerzéssel.
Megelőző tapasztalat	
Ajánlott továbbhaladási irány	Az általánosabb, e modulon túlmutató tapasztalatok feldolgozása
A kompetenciafejlesztés fókuszai	A szociális kompetenciákhoz szükséges kognitív készségek: kritikai logikai képesség, problémamegoldás Társas kompetenciák: együttműködés, véleményalkotás
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom (szókincsbővítés, szövegértés, mondatalkotás, szóbeli kifejezőképesség), Matematika (a mennyiségi jellemzők kifejezése számokkal, relációk), Ember és társadalom (ismeretszerzés hallott és olvasott elbeszélő szövegekből, mindennapi élethelyzetek eljátszása), Ember a természetben (változások felismerése, azok fontosabb okainak megnevezése tanítói segítséggel, különböző tárgyak, élőlények, jelenségek tanult jellemzőinek elemi szintű összehasonlítása), Művészetek Tantárgyakhoz: környezetismeret, magyar nyelv és irodalom, vizuális kultúra Modulokhoz: Szerinted melyik élőlény?, Az időjárás és a mindennapi élet, Öltözködés és évszakok, Talaj, víz levegő, Az anyag regénye, Élet a Földön
Támogatórendszer	Nahalka István: <i>Hogyan alakul ki a tudás a gyerekekben.</i> Nemzeti Tankönyvkiadó. Budapest, 2002 (112–121. o.) Sok meteorológiai alapfogalom magyarázatában jól használható források: http://www.pumaszallas.hu/oktatas/meteorologia.htm http://www.meteoziv.freeweb.hu/kepzoedmeny.htm Az időjárás előrejelzésével kapcsolatban hasznos: http://www.extra.hu/pomi/idojaras.html A levegővel kapcsolatos tudományos és környezeti kérdések tanulmányozásához jó forrás: http://www.extra.hu/csaladko/j_levego.htm

Módszertani ajánlás

A kísérletekhez szükséges eszközöket óra előtt készítsük ki.

A modulban több helyen is van lehetőség differenciálásra, ehhez a mellékletben találhatunk segítséget.

A levegővel kapcsolatos gyermeki elképzelések fejlődésének sajátosságait számtalan kutatás vizsgálta. A lényegét kiemelve az eredményekből: a gyerekek a levegőt „semminek” tekintik legelőször, a két szó számukra szinonim. Ez az elképzelés nyomokban később is megmarad, amikor a gyermek már anyagnak tekinti a gázt, de úgy gondolja, hogy annak nincs súlya, tömege. Egy sajátos gyermeki elképzelés szerint a gáz fogalma az energia nyerésére használt gázt (földgáz, háztartási gáz, PB-gáz) jelenti, a levegőt nem tartják gáznak. A gyermeki elképzelésekben gyakran a levegőnek nincsenek olyan tulajdonságai, mint más anyagoknak, vagyis nincs tömege, nem lehet melegíteni. Az utóbbi miatt az időjárás-jelentések megértése is problematikus azon gyerekek számára, akik így gondolkodnak. A gyermeki szemléletben gyakran a levegő csak bizonyos állapotokban rendelkezik bizonyos tulajdonságokkal, így pl. erőt csak akkor tud kifejteni, ha mozog, vagyis például a szél esetén, illetve csak akkor van nyomása, ha összenyomjuk (pl. fecskendőben vagy a vérnyomásmérésnél használt pumpában). Második korban még a gyerekek többsége élőnek tekinti a szelet, ennek nem a mesés ábrázolások az okai (mert egyébként a mesét és a valóságot már jól elválasztják), hanem az, hogy a szél jelenségét a levegő önmagától való mozgásaként értelmezik, és a gyermeki gondolkodásban az élők azonosulnak az önmozgással rendelkezőkkel, a maguktól, külső hatás nélkül mozgó „dolgokkal”.

A modul mellékletei

Tanári mellékletek

P1 – Feladatlap

P2 – Kísérlet

P3 – Magyarázat

P4 – Értékelés 1

P5 – Értékelés 2

P6 – Értékelés 3

Diákmellékletek

D1 – Feladatlap

D2 – Időjárás-jelentés